

TEXNOLOGIYALAR VA INNOVATSIYALAR YORDAMIDA TIL O'QITISH

Xamidulloyeva Sevinch Zohiddin qizi

Termiz davlat universiteti

Filologiya va tillarni o'qitish (ingliz tili)

yo'nalishi 2-bosqich talabasi.

Annotatsiya : Mazkur maqolada zamonaviy va innovatsion metodlar , vositalar va texnologiyalar yordamida o'quvchilarga chet tilarini o'qitish usullari ko'rib chiqildi. Shu bilan birgalikda bu jarayon davomida o'quvchilarda nutqiy ,lingvistik kompetensiyalar,yozma nutq va og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borildi. Til o'rganish jarayonida sun'iy intellektlardan foydalanishning samarali jihatlari va zararli tomonlari haqida mulohazalar olib borildi.

Kalit so'zlar: innovatsiya, texnologiyalar, lingvistik kompetensiyalar, ilmiy izlanishlar.

Abstract: This article examines the methods of teaching foreign languages to students using modern and innovative methods, tools and technologies. At the same time, scientific research was conducted on the development of speech, linguistic competencies, written and oral skills in students during this process. The effective and harmful aspects of using artificial intelligence in the language learning process were considered.

Key words: innovation, technologies, linguistic competencies, scientific research.

Bugungi kunda til o'rganish jarayoni an'anaviy yondashuvlardan tashqari, yangi texnologiyalar va metodlar yordamida samarali tarzda amalga oshirilmoqda. Yangi texnologiyalar til o'rgatishning samaradorligini oshirishga, o'quvchilarning motivatsiyasini yuqori darajada saqlashga va o'rganish jarayonini interaktiv va qiziqarli qilishga yordam beradi. So'nggi yillarda onlayn platformalar va mobil ilovalar til o'rgatishda katta o'zgarishlarni keltirib chiqardi. Duolingo, Babbel, Memrise kabi ilovalar va platformalar o'quvchilarga har yerda va har vaqtda til o'rganish imkoniyatini beradi. Til o'rganish jarayonida sun'iy intellektlardan foydalanish ham yordam beradi.

Ta'limda innovatsion texnologiyalar hamda zamonaviy uslublar ta'limning sifat va samaradorligini oshirib, raqobatdardosh kadrlar tayyorlashga xizmat qiladi. Mazkur innovatsiyalarning samaradorligi ko'p jixatdan ta'lim muassasasida amalga oshirilayotgan innovatsion faoliyatning to'g'ri tashkil etilganligiga boglikdir. Ta'limda, ta'lim texnologiyalar juda muhim rol o'ynaydi, chunki u bugungi o'qituvchilarga yangi texnologiyalardan va vositalarni o'z darslarida integratsiya qilish, o'qitish va o'rganishni yaxshilash maqsadida o'quv muhitini, o'quv materiallarini, o'quvchilarni va o'qish jarayonini tahlil qilish, loyihalash, ishlab chiqish, joriy etish va baholash orqali og'zaki nutqni rivojlanishni bir qismidir.

q metodlarni ko'rish mumkin bo'ladi. Texnologiyalar va innovatsiyalar yordamida og'zaki nutqni rivojlantirishda ko'plab imkoniyatlar mavjud. Sun'iy intellekt, onlayn

platformalar, virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari, ovozli tahlil dasturlari va ijtimoiy tarmoqlar orqali har bir kishi o'z nutqini takomillashtirish uchun samarali vositalarga ega bo'ladi. O'z nutqini rivojlantirishda texnologiyalarni to'g'ri qo'llash foydalanuvchilarga nafaqat kommunikatsiya, balki o'z o'zini ifoda etishda ham yordam beradi. Izlanish jarayonida, Avazova (2025)¹ "indonez tilini chet tili sifatida o'rgatish jarayonida talabalarining kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini nazariy asoslash va amaliy jihatdan ishlab chiqishdan iborat. Qo'yilgan maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalarni hal etish zarur:

1. Chet tillarni o'qitishda kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning nazariy asoslarini o'rganish.
2. Indonez tilining xususiyatlarini va ularning o'qitish metodikasiga ta'sirini aniqlash.
3. Chet tillarni o'qitishda kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishga doir zamonaviy yondashuvlarni tahlil qilish.
4. Talabalarda til ko'nikmalari va og'zaki nutq malakalarini shakllantirishga yo'naltirilgan mashqlar va topshiriqlar tizimini ishlab chiqish.
5. Kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda autentik materiallar va interaktiv o'qitish usullarining o'rnini aniqlash.
6. Ishlab chiqilgan metodikaning samaradorligini tekshirish maqsadida tajriba-sinov ishlarini o'tkazish"¹.

Til o'rgatishda texnologiyalarning qo'llanilishi ta'lim jarayonini sezilarli darajada samarali va qiziqarli qiladi. Texnologiyalar o'quvchilarga yangi bilimlarni o'zlashtirishda yordam berib, o'rganish jarayonini yanada interaktiv va individual tarzda amalga oshirish imkonini beradi. Texnologiyalar til o'rganishni interaktiv va qiziqarli qiladi. Gamifikatsiya (o'yin usullari) yordamida o'quvchilar o'rganish jarayonida faol ishtirok etadi, bu esa ularning til o'rganish tezligini oshiradi. Masalan, mobil ilovalar (Duolingo, Memrise) va onlayn platformalar o'quvchilarni yutuqlarini kuzatish va o'yin tarzida o'rganishga undaydi. O'quvchilar istalgan vaqtda va joyda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularning o'rganish jarayonini uzluksiz ravishda davom ettirishga yordam beradi. Mobil ilovalar, video darsliklar va interaktiv materiallar o'quvchilarga o'z bilimlarini doimiy ravishda yangilab borish imkonini beradi. Hozirgi kunda davlatimizda ham til o'rganishga katta e'tibor qaratilmoqda. Onlayn hamda oflayn kurslar soni kundan-kunga ko'paymoqda. Oliy ta'lim muaassasalari qatorida ham til bo'yicha institut, universitetlar soni oshmoqda. Ielts, sefr kurslari o'z faoliyatini boshlab xalqimiz yoshlari orasida yuqori natijalar ko'zga ko'rinmoqda. Til o'rgatishda yangi texnologiyalar va metodlar ta'lim jarayonini yanada samarali va interaktiv qilishga yordam bermoqda. Mobil ilovalar, sun'iy intellekt, virtual va kengaytirilgan reallik (VR/AR) kabi texnologiyalar o'quvchilarga tilni o'rganishda yangicha yondashuvlar yaratadi. Sun'iy intellekt asosidagi chat-botlar va tilni o'rgatishda gamifikatsiya usullari til o'rganishni qiziqarli qiladi. Onlayn platformalar, masalan, Coursera va Udemy, til o'rganishga turli darajadagi kurslar va resurslarni taqdim etadi, bu esa o'quvchilarga o'z sur'atida va o'ziga qulay tarzda tilni

o'rganish imkonini beradi. Shuningdek, til o'qituvchilarining malakasini oshirish va yangi metodlarni qo'llash orqali ta'limning sifatini oshirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Kelajakda bu texnologiyalar va metodlarning birlashishi til o'rganish jarayonini yanada samarali, qulay va innovatsion qilishga yordam beradi, o'quvchilarga global kommunikatsiyada muvaffaqiyatli ishtirok etish imkoniyatini yaratadi.

Xulosa qilib aytganda, yukori malakali kadrlarni tayyorlashda, o'qitishning hozirgi zamon tizimlari va yangi pedagogik texnologiyalari asosida amalga oshirilishi maksadga muvofik. Texnologiyalardan foydalanish orqali biz kelajak avlodni kelajakda yangi innovatsiyalar bilan ishlash uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni rivojlantirish samara beradi. Yangi pedagogik texnologiyalarni xislati shundaki, unda kafolatini beruvchi o'quv jarayoniga qo'yilgan maqsadlar rejalashtiriladi tashkil etiladi, erishiladi va amalga oshiriladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Musurmanova, Yayra, and Jasmina Toshpo'lotova. "Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida iqtisodiy jarayonlar va moliyaviy munosabatlarning transformatsiyasi." Nashrlar (2024): 38-41.

2. Muhammadiyev, Alijon, and Shukurullo Aliqulov. "PROSPECTS OF USING COMPUTER TECHNOLOGIES IN MODERN EDUCATION." Наука и

4. Авазова, Ф. Б. (2025). МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ИНДОНЕЗИЙСКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО: РАЗВИТИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ. Журнал

гуманитарных и естественных наук, (19 [1]), 118-125.технология в современном мире 3.3 (2024): 90-92.

5. Musurmanova, Yayra, and Jasmina Toshpo'lotova. "XXI ASR YOSHLARINING AXBOROT PSIXOLOGIK XAFSIZLIGINI TA'MINLASH MASALALARI." Universal xalqaro ilmiy jurnal 1.4 (2024): 445-447.

6. Toshpo'lotova, Jasmina, and Yayra Musurmanova. "CURRENT ISSUES OF TEACHING UZBEK AND RUSSIAN LANGUAGES IN THE PROCESS OF GLOBALIZATION." Models and methods in modern science 3.6 (2024): 187-191. 7. Musurmanova, Yayra, and Jasmina Toshpo'lotova. "TEXNIKA OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA XORIJIY TILLARNI O'QITISHNING DOLZARB MASALALARI." Прикладные науки в современном мире: проблемы и решения 3.3 (2024): 10-12.

8. Toshpo'lotova, Jasmina, and Yayra Musurmanova. "TA'LIM TIZIMIGA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH VA INTEGRATSIYALASH MASALALARI." Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования 3.3 (2024): 46- 49.

9. ShukurulloFayzullo o'g'li, A. (2024). TA 'LIMDA MULTIMEDIYA TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH. PEDAGOGS, 50(2), 51-55.

10. Aliqulov, Sh. "M. Yaxiyaxonova. Ta'lim samaradorligini oshirishda kreativ va zamonaviy metodlarning ahamiyati. Raqamli ta'lim muhitida fanlararo integratsiyani Qo'llashning ta'lim samaradorligiga ta'siri: xalqaro Tajribalar va rivojlanish istiqbollari." (2024).

11. Muhammadiyev, Alijon, and Shukurullo Aliqulov. "PROSPECTS OF USING COMPUTER TECHNOLOGIES IN MODERN EDUCATION." Наука и технология в современном мире 3.3 (2024): 90-92.

12. Aliqulov, Shukurullo, Ziyavutdin Turayev, and Javlon Nishonov. "BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING MATEMATIK SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA TIMSS XALQARO BAHOLASH DASTURINING ROLI VA AHAMIYATI." Молодые ученые 2.10 (2024): 85-90.

13. Fayzullo o'g'li, Shukurullo. "Aliqulov." TA 'LIMDA MULTIMEDIYA TEXNOLOGIYALARINI QO 'LLASH." PEDAGOGS 50 (2024): 51-55.

